

## Підходи до економічного аналізу рентабельності лісгосподарських підприємств

(Представлено: д.е.н., проф. Євдокимов В.В.)

Обґрунтовано напрямки адаптації чинних аналітичних процедур щодо оцінки рентабельності до специфіки діяльності лісгосподарських підприємств, що є складовою оцінки фінансового потенціалу підприємств досліджуваної галузі. Зокрема визначено такі аналітичні процедури, що надають можливість оцінити результативність діяльності підприємств лісового господарства та визначити рівень його фінансового потенціалу: рентабельність капіталу (активів) за чистим прибутком, рентабельність власного капіталу, рентабельність виробничих фондів, рентабельність реалізованої продукції за прибутком від операційної діяльності, рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком, коефіцієнт реінвестування, коефіцієнт стійкості економічного зростання, період окупності капіталу, період окупності власного капіталу. На основі зазначених показників обґрунтовано сучасний стан рентабельності лісгосподарських підприємств та визначено їхні критичні точки.

**Ключові слова:** фінансовий потенціал; економічний аналіз; рентабельність.

**Актуальність теми.** Важливою складовою аналітичної оцінки фінансового потенціалу лісгосподарських підприємств є рентабельність підприємства. Так, показники рентабельності дозволяють оцінити результативність лісгосподарської діяльності та досягнення відповідних тактичних цілей. Сьогодні відсутні чіткі методики оцінки показників рентабельності підприємств різних галузей національної економіки. Лише окремі аналітичні показники використовуються для оцінки виконання фінансового плану лісгосподарського підприємства. Саме тому в умовах динамічного розвитку ринкової економіки є потреба у формуванні комплексу показників рентабельності, які можливо адаптувати до галузевої специфіки лісгосподарського підприємства.

**Аналіз останніх досліджень.** Розвиток системи економічного аналізу та його окремих процедур вивчали такі вчені, як: О.В. Олійник, І.Д. Лазаришина, О.А. Зоріна, Т.В. Барановська, М.Г. Чумаченко, Н.В. Тарасенко, Г.І. Андреева, Г.І. Кіндрацька, М.С. Білик, А.Г. Загородній, С.Калабухова, Є.В. Мних, В.О. Іваненко, С.З. Мошенський, М.І. Баканов, С.Б. Барнгольц, В.В. Ковальов, Г.В. Савицька та інші.

**Викладення основного матеріалу.** «Рентабельність – це відносний показник ефективності діяльності суб'єктів господарювання, що відображає відношення отриманого ефекту (прибутку) з наявними або використаними ресурсами. Показники рентабельності характеризують здатність понесених витрат (використаних ресурсів) окупитися, що є основою подальшої діяльності підприємства. Показники рентабельності більш повно, ніж прибуток, відображають результати діяльності підприємства; вони використовуються як інструменти інвестиційної, цінової політики тощо» [4, с. 29].

У працях вчених виділяється різна сукупність підходів до процедури оцінки рентабельності, що представлено в таблиці 1.

Таблиця 1

Підходи до оцінки рентабельності підприємства

Джерело	Порядок оцінки рентабельності
1	2
М.Г. Чумаченко [2]	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Рентабельність окремих виробів – розраховується як відношення прибутку від виробу до собівартості самого виробу.</li> <li>2. Рентабельність реалізованої продукції – розраховується як відношення прибутку від реалізації продукції (або чистого прибутку) до виручки від реалізації продукції.</li> <li>3. Рентабельність виробництва – розраховується як відношення прибутку від реалізації до вартості основних фондів і матеріальних оборотних коштів.</li> </ol>
Н.В. Тарасенко [5]	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Рентабельність підприємства – визначається відношенням чистого прибутку до середньорічної вартості фондів.</li> <li>2. Рентабельність продажу – визначається відношенням чистого прибутку до виторгу від реалізації (без ПДВ та акцизів).</li> <li>3. Рентабельність окремого виробу – визначається аналогічно вищевикладеній методиці</li> </ol>

1	2
Г.І. Андреева [1]	1. Показники, що характеризують окупність витрат виробництва та інвестиційних проектів. 2. Показники, що характеризують прибутковість продажу. 3. Показники, що характеризують прибутковість капіталу та його складових.
Г.І. Кіндрацька, М.С. Білик, А.Г. Загородній [3]	1. Рентабельність продукції, яка включає в себе показники: рентабельності реалізованої продукції, рентабельності продажів. 2. Рентабельність капіталу (інвестицій).

Зважаючи на зазначені підходи до формування показників рентабельності, можна погодитися із твердженням, що «роль і значення показника рентабельності полягають у такому: цей показник є одним з основних критеріїв оцінки ефективності роботи підприємства; підвищення рентабельності характеризує мету підприємства будь-якої галузі в ринковій економіці; рентабельність – результативний, якісний показник діяльності підприємства; підвищення рентабельності сприяє підвищенню фінансової стійкості підприємства; збільшення рентабельності забезпечує перемогу підприємства в конкурентній боротьбі й сприяє виживанню підприємства в ринковій економіці; рентабельність має важливе значення для власників (акціонерів і засновників), тому що при її збільшенні зростає інтерес до даного підприємства, росте ціна акції; кредиторів і позичальників коштів рівень рентабельності цікавить із погляду реальності отримання відсотків за зобов'язаннями, зниження ризику неповернення позикових засобів, платоспроможності підприємства; динаміка рентабельності підприємства вивчається податковими службами, фондовими біржами, міністерствами; для підприємців показник рентабельності характеризує привабливість бізнесу в даній сфері» [5, С. 150–154]. На основі цього пропонуємо для оцінки рентабельності лісгосподарського підприємства використовувати такі аналітичні показники (табл. 2).

Таблиця 2

## Механізм розрахунку показників рентабельності

Назва показника	Формула
1	2
Рентабельність капіталу (активів) за чистим прибутком	$= \frac{\text{Чистий прибуток (збиток)}}{\text{Середньорічна вартість капіталу (активів)}}$
Рентабельність власного капіталу	$= \frac{\text{Чистий прибуток (збиток)}}{\text{Середньорічна сума власного капіталу}} \times 100\%$
Рентабельність виробничих фондів	$= \frac{\text{Чистий прибуток (збиток)}}{\text{Середньорічна сума основних засобів}} \times 100\%$
Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від операційної діяльності	$= \frac{\text{Фінансові результати від операційної діяльності}}{\text{Чистий дохід від реалізації продукції}} \times 100\%$
Рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком	$= \frac{\text{Чистий прибуток(збиток)}}{\text{Чистий дохід від реалізації продукції}} \times 100\%$
Коефіцієнт реінвестування	$= \frac{\text{Сума резервного капіталу і нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) на кінець року} - \text{Сума резервного капіталу і нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) на початок року}}{\text{Чистий прибуток(збиток)}} \times 100\%$
Коефіцієнт стійкості економічного зростання	$= \frac{\text{Сума резервного капіталу і нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) на кінець року} - \text{Сума резервного капіталу і нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) на початок року}}{\text{Власний капітал}} \times 100\%$

Закінчення табл. 2

1	2
Період окупності капіталу, рік	$= \frac{100}{\text{Рентабельність капіталу (активів) за чистим прибутком}}$
Період окупності власного капіталу	$= \frac{100}{\text{Рентабельність власного капіталу}}$

Відповідно до особливостей розрахунку зазначених показників можна визначити характеристики фінансового потенціалу, зокрема:

- рентабельність активів дозволяє визначити, наскільки ефективно використовуються активи підприємства для формування прибутку лісгосподарського підприємства. Позитивною тенденцією вважається збільшення даного показника в динаміці;
- показник рентабельності власного капіталу призначений для ідентифікації ефективності використання власного капіталу з метою отримання прибутку, тобто показує, скільки прибутку припадає на 1 гривню власного капіталу;
- рентабельність виробничих фондів (основних засобів) конкретизує показник рентабельності активів лісгосподарського підприємства. Зокрема визначає ефективність використання основних засобів з позиції генерування прибутку підприємства. Даний показник показує, скільки прибутку припадає на 1 гривню основних засобів підприємства;
- рентабельність реалізованої продукції за прибутком від операційної діяльності показує, яка сума операційного прибутку припадає на чистий дохід від реалізації лісгосподарської продукції. У свою чергу, подібним є коефіцієнт рентабельності реалізованої продукції за чистим прибутком, який показує суму чистого прибутку, що припадає на 1 гривню чистого доходу від реалізації лісгосподарської продукції;
- коефіцієнт реінвестування розраховується як відношення середньорічної суми резервного капіталу та нерозподіленого прибутку до чистого прибутку лісгосподарського підприємств, що дозволяє оцінити політику розподілу прибутку в контексті розвитку підприємства;
- стійкість економічного зростання є одним із показників рентабельності лісгосподарського підприємства, який показує значення чистого прибутку в забезпеченні стійкого зростання господарської діяльності лісгосподарського підприємства, й відповідно, зростання власного капіталу;
- період окупності капіталу показує період, протягом якого активи лісгосподарського підприємства окупляться. У свою чергу показник періоду окупності власного капіталу показує окупність власного капіталу підприємства.

Результати розрахунку рентабельності лісгосподарських підприємств представлено в таблицях 3, 4.

Таблиця 3

## Аналітична оцінка показників рентабельності

Підприємство	Значення показника, за роками			
	2013	2014	2015	2016
1	2	3	4	5
<i>Рентабельність капіталу (активів) за чистим прибутком</i>				
ДП «Малинське ЛГ»	1,46	2,03	25,22	6,83
ДП «Народицьке СЛГ»	3,27	17,42	27,87	10,75
ДП «Новоград-Волинське ДЛСГ»	6,67	21	24,95	10,33
ДП «Городицьке ЛГ»	2,22	2,92	18,2	11,87
ДП «Коростишівське ЛГ»	0,49	12,04	9,77	8,89
<i>Рентабельність власного капіталу</i>				
ДП «Малинське ЛГ»	2,56	4,02	43,24	10,85
ДП «Народицьке СЛГ»	6,07	31,28	44,36	16,38
ДП «Новоград-Волинське ДЛСГ»	8,74	28,35	34,93	15,21
ДП «Городицьке ЛГ»	4,03	4,77	29,01	18,67
ДП «Коростишівське ЛГ»	1,27	29,7	24,28	24,23

Закінчення табл. 3

1	2	3	5	6
<i>Рентабельність виробничих фондів</i>				
ДП «Малинське ЛГ»	2,36	2,79	30,78	8,15
ДП «Народицьке СЛГ»	5,98	27,97	44,09	15,97
ДП «Новоград-Волинське ДЛСГ»	13,07	40,72	60,23	24,92
ДП «Городицьке ЛГ»	2,86	3,52	21,43	13,5
ДП «Коростишівське ЛГ»	0,8	16,36	13,84	13,37
<i>Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від операційної діяльності</i>				
ДП «Малинське ЛГ»	1,1	1,79	7,38	2
ДП «Народицьке СЛГ»	1,51	5,64	7,58	2,96
ДП «Новоград-Волинське ДЛСГ»	2,93	8,66	8,85	3,91
ДП «Городицьке ЛГ»	1,65	1,56	3,93	2,57
ДП «Коростишівське ЛГ»	0,73	4,08	2,09	2,9
<i>Рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком</i>				
ДП «Малинське ЛГ»	0,48	0,64	5,89	1,55
ДП «Народицьке СЛГ»	0,85	3,97	6,17	2,42
ДП «Новоград-Волинське ДЛСГ»	2,43	6,71	7,66	3,33
ДП «Городицьке ЛГ»	0,71	0,72	3,24	1,96
ДП «Коростишівське ЛГ»	0,14	2,88	2,35	2,38

Таблиця 4

Аналітична оцінка показників ефективності використання прибутку та власного капіталу

Підприємство	Значення показника, за роками			
	2013	2014	2015	2016
<i>Коефіцієнт реінвестування</i>				
ДП «Малинське ЛГ»	-0,86	-0,66	0,02	-0,05
ДП «Народицьке СЛГ»	-11,49	0,7	0,08	-0,22
ДП «Новоград-Волинське ДЛСГ»	-2,86	0,63	0,33	-0,49
ДП «Городицьке ЛГ»	-6,53	0,07	0,14	-0,35
ДП «Коростишівське ЛГ»	-4,47	0,69	-0,1	-0,49
<i>Коефіцієнт стійкості економічного зростання</i>				
ДП «Малинське ЛГ»	-0,02	-0,03	0,01	-0
ДП «Народицьке СЛГ»	-0,71	0,19	0,03	-0,04
ДП «Новоград-Волинське ДЛСГ»	-0,24	0,16	0,1	-0,07
ДП «Городицьке ЛГ»	-0,26	0	0,04	-0,06
ДП «Коростишівське ЛГ»	-0,06	0,18	-0,02	-0,11
<i>Період окупності капіталу, рік</i>				
ДП «Малинське ЛГ»	68,52	49,14	3,96	14,64
ДП «Народицьке СЛГ»	30,62	5,74	3,59	9,3
ДП «Новоград-Волинське ДЛСГ»	14,99	4,76	4,01	9,68
ДП «Городицьке ЛГ»	44,97	34,2	5,49	8,43
ДП «Коростишівське ЛГ»	202,4	8,31	10,23	11,25
<i>Період окупності власного капіталу</i>				
ДП «Малинське ЛГ»	39,06	24,91	2,31	9,21
ДП «Народицьке СЛГ»	16,48	3,2	2,25	6,11
ДП «Новоград-Волинське ДЛСГ»	11,44	3,53	2,86	6,58
ДП «Городицьке ЛГ»	24,8	20,97	3,45	5,36
ДП «Коростишівське ЛГ»	78,83	3,37	4,12	4,13

Узагальнюючим для аналізу фінансового потенціалу лісгосподарських підприємств є аналіз показників рентабельності (табл. 3, 4), оскільки саме їх оцінка дозволяє оцінити ефективність використання залучених ресурсів. Аналіз рентабельності капіталу (активів) лісгосподарських підприємств дозволив встановити, що всі досліджувані підприємства характеризуються достатнім рівнем рентабельності. Найбільший рівень рентабельності активів у 2016 році спостерігається на ДП «Городицьке ЛГ», на одну гривню, вкладену в капітал, (активи) підприємства, припадає 0,11 грн. чистого прибутку. Суттєво не відрізняється рентабельність активів в 2016 р. ДП «Народицьке СЛГ» та ДП «Новоград-Волинське ДЛСГ», що, відповідно, отримали 0,1075 грн. та 0,1033 грн. чистого прибутку на одну гривню активів. Меншою ефективністю використання характеризуються активи ДП «Коростишівське ЛГ», на одну гривню яких

у 2016 році припадало 0,089 грн. чистого прибутку. Найменше значення рентабельності капіталу (активів) спостерігається у ДП «Малинське ЛГ», одна гривня, вкладена в активи, припадає лише близько 7 копійок чистого прибутку. Незважаючи на позитивне значення рентабельності активів, у 2016 році, порівнянно з попереднім, на всіх досліджуваних підприємствах відбулося суттєве скорочення рентабельності капіталу (активів). Так, у 2016 році в порівнянні з 2015 роком рентабельність активів ДП «Народицьке СЛГ» знизилася на 17,12 пунктів, ДП «Новоград-Волинське ДЛСГ» на 14,62, ДП «Малинське ЛГ» на 18,39; менші темпи зниження рентабельності активів на ДП «Городницьке ЛГ» – 6,33 п. та ДП «Коростишівське ЛГ» – лише 0,88 пункта. Взагалі, 2015 рік характеризувався різким підвищенням рівня рентабельності активів для всіх досліджених підприємств, порівнянно з 2013 та 2014 роками, зокрема, ДП «Малинське ЛГ», що, протягом 2013 та 2014 років, мало показник рентабельності активів близько 2 % (1,46 % та 2,03 % відповідно) спромоглося збільшити значення цього показника до 25,22 %. Аналогічна ситуація на ДП «Городницьке ЛГ», що протягом 2013–14 років отримувало 0,03 (2,22 % та 2,92 %) грн. чистого прибутку на одну гривню активів. На відміну від зазначених підприємств (ДП «Народицьке СЛГ», ДП «Новоград-Волинське ДЛСГ»), показник рентабельності активів ДП «Коростишівське ЛГ» не мав такого стрімкого зростання у 2015 році, оскільки його збільшення відбулося в 2014 році, та темпи приросту також були достатньо високими (0,49 % до 12,04 %). Зростання рентабельності зумовлене змінами у зовнішньому середовищі, зростанням попиту, наявністю сировинної бази, зміною кон'юнктури ринку та іншими факторами.

Аналогічна тенденція до динаміки (різке зростання у 2015 році та не менш різке скорочення у 2016 році) спостерігається майже за всіма видами рентабельності всіх досліджуваних підприємств, винятком є показники рентабельності ДП «Коростишівське ЛГ», що на відміну від інших, у 2015 році зазнало скорочення всіх видів рентабельності, що, разом з тим, не призвело до різкого скорочення показників у 2016 році. Так, рентабельність власного капіталу ДП «Коростишівське ЛГ» у 2016 році, порівняно з попереднім роком, скоротилася лише на 0,05 п., а рентабельність виробничих фондів на 0,47 п. Для порівняння рентабельність власного капіталу ДП «Народицьке СЛГ» за цей же період зменшилася на 27,98 п., а рентабельність виробничих фондів на 28,12 п. Відсутність різких коливань щодо рентабельності власного капіталу дозволила підприємству отримувати стабільну суму чистого прибутку на одну гривню власного капіталу протягом останніх трьох років, і у 2016 році підприємство отримувало найбільше чистого прибутку, а саме 0,2423 грн. на одну гривню власного капіталу, серед досліджених підприємств. Крім того, ДП «Коростишівське ЛГ» єдине серед досліджуваних підприємств, якому вдалося збільшити окремі показники рентабельності у 2016 році порівняно з 2015 роком, на фоні загального скорочення, зокрема, рентабельності реалізованої продукції за операційним прибутком (з 2,09 % до 2,9 %) та рентабельності реалізованої продукції за чистим прибутком (з 2,35 % до 2,38 %).

Найнижчий рівень ефективності використання власного капіталу (як і інших показників рентабельності) у 2016 році спостерігався на ДП «Малинське ЛГ» – на одну гривню власного капіталу припадало близько 0,11 грн. власного капіталу, крім того, саме на цьому підприємстві спостерігається найсуттєвіший спад цього показника, що зменшився на 32,39 п. (варто зазначити, що такому зниженню передувало дуже різке зростання з 4,02 % до 43,24 %). Рентабельність власного капіталу ДП «Народицьке СЛГ», ДП «Новоград-Волинське ДЛСГ» та ДП «Городницьке ЛГ» коливається в межах 15–18 %, причому, для перших двох підприємств зниження цього показника у 2016 році призвело до того, що його рівень зменшився навіть порівняно з 2014 роком. Разом з тим, динаміка показника рентабельності власного капіталу лісогосподарських підприємств засвідчує ефективність використання власного капіталу з метою отримання прибутку та, у разі мобілізації зусиль управлінського персоналу, може бути підвищена.

Ефективність використання виробничих фондів лісогосподарських підприємств характеризується динамікою двох попередніх показників. Тобто різке підвищення у 2015 році та не менш різке скорочення у 2016 році. Наприкінці 2016 року рентабельність виробничих фондів коливається від 8,15 % на ДП «Малинське ЛГ» до 13,5 % (ДП «Городницьке ЛГ»). Найбільший рівень ефективності використання виробничих фондів спостерігається на ДП «Новоград-Волинське ДЛСГ», одна гривня основних виробничих засобів підприємства приносить 0,25 грн. чистого прибутку, крім того, найвищий рівень цього показника серед досліджуваних лісогосподарських підприємств спостерігається протягом всього періоду, що аналізується.

Рентабельність реалізованої продукції за операційним прибутком та за чистим прибутком характеризує ефективність здійснення процесів реалізації готової продукції лісогосподарських підприємств. У результаті аналізу цих показників та їх динаміки варто констатувати, що для досліджуваних підприємств рівень рентабельності реалізації достатньо низький, що визначено високою собівартістю та рівнем операційних витрат. Так, найвище значення цих показників спостерігається на ДП «Новоград-Волинське ДЛСГ» у 2016 році хоча на одну гривню чистого прибутку припадало лише 0,04 (0,039) грн. фінансового результату від операційної діяльності та 0,033 грн. чистого прибутку. Найнижче значення рентабельності реалізації як за фінансовим результатом від операційної діяльності (0,02 грн. на одну гривню фінансового результату), так і за чистим прибутком (0,01555 грн. на одну гривню чистого прибутку) спостерігається на

ДП «Малинське ЛГ». Незважаючи на суттєве зменшення показників рентабельності реалізації всіх досліджуваних підприємств (крім, ДП «Коростишівське ЛГ») у 2016 році порівняно з попереднім, їх значення суттєво підвищилися, порівняно з базовим 2013 роком, наприклад, на ДП «Коростишівське ЛГ» у 2013 році рентабельність реалізації за прибутком від операційної діяльності становила 1,1 %, а за чистим прибутком лише 0,14 %, відповідно, у 2016 році ці значення 2,9 та 2,73 %.

Оцінка майнового потенціалу лісгосподарських підприємств, поряд із визначенням ефективності використання залученого капіталу та здійснених витрат, передбачає дослідження політики щодо використання отриманих фінансових результатів та можливостей економічного зростання (табл. 4). Аналіз розрахункових даних дозволяє стверджувати, що на досліджуваних підприємствах існують певні проблеми в політиці розподілу прибутку в контексті розвитку підприємств, оскільки спостерігається загальна тенденція до зменшення коефіцієнту реінвестування прибутку та коефіцієнту стійкості економічного зростання. Як бачимо з таблиці 4, значення вказаних показників крім того, що є дуже незначними, найвище значення коефіцієнту реінвестування спостерігалось у ДП «Народицьке СЛГ» у 2014 році і становило 0,7; найвище значення коефіцієнту стійкості економічного зростання також на цьому підприємстві у 2014 році – 0,19; у 2016 році мають від'ємні значення. Така тенденція засвідчує відсутність стратегічної концепції розвитку підприємств лісгосподарської галузі, зорієнтованість на вирішення ситуаційних проблем та неналежну увагу до забезпечення безперерйного функціонування суб'єктів господарювання. Досягнутий рівень ефективності господарювання визначає період окупності залученого капіталу. Враховуючи, що період окупності як власного капіталу, так і капіталу в цілому, має в динаміці знижуватися, можна констатувати, що на досліджуваних підприємствах спостерігається негативна тенденція до збільшення терміну окупності у 2016 році, порівняно з 2015 роком. Так період окупності капіталу ДП «Малинське ЛГ» збільшився з 4 років до 14,5, а період окупності власного капіталу з 2 років до 9. Аналіз динаміки рентабельності та періоду окупності дозволяє констатувати, що найшвидші темпи окупності можливі при досягненні рівня господарювання 2015 року, а для ДП «Коростишівське ЛГ» рівня 2014 року, тому управлінському персоналу необхідно розробити систему заходів для мобілізації резервів підвищення ефективності господарської діяльності та збільшення стійкості економічного зростання.

**Висновки.** Обґрунтовано напрямки адаптації чинних аналітичних процедур щодо оцінки рентабельності до специфіки діяльності лісгосподарських підприємств, що є складовою оцінки фінансового потенціалу підприємств досліджуваної галузі. Зокрема, визначено такі аналітичні процедури, що дають можливість оцінити результативність діяльності підприємств лісового господарства та визначити рівень його фінансового потенціалу: рентабельність капіталу (активів) за чистим прибутком, рентабельність власного капіталу, рентабельність виробничих фондів, рентабельність реалізованої продукції за прибутком від операційної діяльності, рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком, коефіцієнт реінвестування, коефіцієнт стійкості економічного зростання, період окупності капіталу, період окупності власного капіталу. На основі зазначених показників обґрунтовано сучасний стан рентабельності лісгосподарських підприємств та визначено їхні критичні точки.

#### Список використаної літератури:

1. Андреева Г.І. Економічний аналіз : навч.-метод. посібник / Г.І. Андреева. – К. : Знання, 2008. – 340 с.
2. Економічний аналіз : навч. посібник / за ред. М.Г. Чумаченка. – К. : КНЕУ, 2001. – 420 с.
3. Кіндрацька Г.І. Економічний аналіз / Г.І. Кіндрацька, М.С. Білик, А.Г. Загородній. – К. : Знання, 2008. – 350 с.
4. Лебедева А.М. Методичні аспекти аналізу рентабельності діяльності підприємства / А.М. Лебедева [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://www.visnyk-onu.od.ua/journal/2012\\_17\\_3-4/04.pdf](http://www.visnyk-onu.od.ua/journal/2012_17_3-4/04.pdf).
5. Поліщук Н.В. Результативність діяльності суб'єктів господарювання: сутність, оцінка, основи регулювання : монографія / Н.В. Поліщук. – К. : Київський національний торговельно-економічний університет, 2005. – 252 с.
6. Тарасенко Н.В. Економічний аналіз : навч. посібник / Н.В. Тарасенко. – Львів : «Новий світ – 2000», 2004. – 360 с.

#### References:

1. Andreieva, H.I. (2008), *Ekonomichnyj analiz, navch.-metod. posibnyk*, Znannia, Kyiv, 340 p.
2. Chumachenko, M.H. (ed.) (2001), *Ekonomichnyj analiz*, KNEU, Kyiv, 420 p.
3. Kindrats'ka, H.I., Bilyk, M.S. and Zahorodnij, A.H. (2008) *Ekonomichnyj analiz*, Znannia, Kyiv, 350 p.
4. Lebedieva, A.M. *Metodychni aspekty analizu rentabelnosti diial'nosti pidpryemstva*, available at: [http://www.visnyk-onu.od.ua/journal/2012\\_17\\_3-4/04.pdf](http://www.visnyk-onu.od.ua/journal/2012_17_3-4/04.pdf)
5. Polischuk, N.V. (2005), *Rezultatyvnist' diial'nosti sub'ektiv hospodariuvannia: sutnist', otsinka, osnovy rehuliuivannia, monografija*, Kyivs'kyj natsional'nyj torhivel'no-ekonomichnyj universytet, Kyiv, 252 p.
6. Tarasenko, N.V. (2004), *Ekonomichnyj analiz, Novyj svit – 2000*, L'viv, 360 p.

**Дзюбенко** Олег Миколайович – здобувач кафедри обліку і аудиту Житомирського державного технологічного університету.

Наукові інтереси:

– економічний аналіз фінансового потенціалу лісгосподарських підприємств.

Стаття надійшла до редакції 04.01.2018.